

УДК 792.8:398:130.2

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/90-1-23>**Дмитро КЛЯВІН,***orcid.org/0009-0005-9005-1067*

доцент кафедри хореографічних та мистецьких дисциплін

Коледжу хореографічного мистецтва

«Київська муніципальна академія танцю імені Сергія Лифаря»

(Київ, Україна) *dmytrokliavin@gmail.com***Володимир ПРЯНИЧНИКОВ,***orcid.org/0009-0009-4735-7780*

старший викладач кафедри хореографічних та мистецьких дисциплін

Коледжу хореографічного мистецтва

«Київська муніципальна академія танцю імені Сергія Лифаря»

(Київ, Україна) *vladimirpryanik5@gmail.com***Людмила ПРЯНИЧНИКОВА,***orcid.org/0009-0002-5858-3985*

викладач кафедри хореографічних та мистецьких дисциплін

Коледжу хореографічного мистецтва

«Київська муніципальна академія танцю імені Сергія Лифаря»

(Київ, Україна) *pryanichnikova64@gmail.com*

КЛАСИЧНИЙ ТАНЕЦЬ ЯК КУЛЬТУРНИЙ КОД: РОЛЬ ХОРЕОГРАФА-ПОСТАНОВНИКА В АКТУАЛІЗАЦІЇ ТРАДИЦІЙ

У статті було проаналізовано роль хореографа-постановника в процесі актуалізації культурних традицій. З'ясовано, що в умовах повномасштабного вторгнення в Україні виникла потреба глибшого аналізу здатності хореографічного мистецтва бути інструментом трансляції культурної пам'яті та національної ідентичності. Зазначено, що у сучасній балетмейстерській практиці важливу роль відіграє класичний танець, який слугує фундаментом для розвитку хореографів і натхненням для нових творчих пошуків. Фольклорний танець, на відміну від класичного, репрезентує змодельовану художню реальність із яскраво вираженими регіональними ознаками. Наголошено на тому, що класичний і народний танець мають різну природу, проте їх поєднання набуває актуальності, особливо у кризові періоди, коли суспільство звертається до фольклору як опори та джерела самоідентифікації. Така інтеграція збагачує сценічну мову й укріплює національну ідентичність. Окреслено сучасні підходи до інтерпретації народного та класичного танцю у сценічних постановках: використання автентичних рухів, костюмів і музичних тем у новому сценічному контексті, художнє переосмислення фольклору, активізація участі аудиторії, використання інноваційних технологій. Розглянуто поняття стилізації, як один із підходів художнього переосмислення народного танцю. Проаналізовано особливості сучасної балетмейстерської практики в Україні, яка поєднує основи класичного танцю з фольклорними елементами. Особливу увагу приділено творчості Павла Вірського та Раду Поклітару як прикладам вдалої інтеграції традиційних і новаторських підходів. Розглянуто особливості стилізації народного танцю та сценічної інтерпретації літературних творів українських авторів. Класичний танець в Україні є формою культурного самовираження нації, де хореограф-постановник відіграє провідну роль у збереженні, оновленні та популяризації художньої традиції, забезпечуючи її життєздатність у мінливому культурному середовищі. Завдяки гармонійному поєднанню традицій і новаторства, хореограф здатен не лише зберегти культурну пам'ять, але й актуалізувати її, зробивши близькою та зрозумілою для сучасного глядача.

Ключові слова: класичний танець, культурний код, хореограф-постановник, національна хореографія, художня традиція, інтерпретація фольклору, сценічне втілення, культурна ідентичність, українська література, балетмейстерська практика, спадщина, культурна трансмісія.

Dmytro KLIIVIN,

orcid.org/0009-0005-9005-1067

*Associate Professor at the Department of Choreographic and Art Disciplines
College of Choreography Art "Serge Lyfar Kyiv Municipal Academy of Dance"
(Kyiv, Ukraine) dmytrokliavin@gmail.com*

Volodymyr PRIANICHNIKOV,

orcid.org/0009-0009-4735-7780

*Senior Lecturer at the Department of Choreography and Art Disciplines
College of Choreography Art "Serge Lyfar Kyiv Municipal Academy of Dance"
(Kyiv, Ukraine) vladimirpryanik5@gmail.com*

Liudmyla PRIANICHNIKOVA,

orcid.org/0009-0002-5858-3985

*Lecturer at the Department of Choreography and Art Disciplines
College of Choreography Art "Serge Lyfar Kyiv Municipal Academy of Dance"
(Kyiv, Ukraine) pryanichnikova64@gmail.com*

CLASSICAL DANCE AS A CULTURAL CODE: THE ROLE OF THE CHOREOGRAPHER-DIRECTOR IN THE ACTUALIZATION OF TRADITIONS

The article analyzed the role of the choreographer-director in the process of actualizing cultural traditions. It was found that in the conditions of a full-scale invasion in Ukraine, there was a need for a deeper analysis of the ability of choreographic art to be a tool for transmitting cultural memory and national identity. It was noted that in modern ballet master practice, classical dance plays an important role, serving as a foundation for the development of choreographers and inspiration for new creative searches. Folk dance, unlike classical, represents a simulated artistic reality with clearly expressed regional features. It was emphasized that classical and folk dances have different natures. Still, their combination becomes relevant, especially in times of crisis, when society turns to folklore as a source of support and self-identification. Such integration enriches the stage language and strengthens national identity. Modern approaches to the interpretation of folk and classical dance in stage productions are outlined: the use of authentic movements, costumes and musical themes in a new stage context, artistic reinterpretation of folklore, activation of audience participation, and use of innovative technologies. The concept of stylization is considered one of the approaches to the artistic reinterpretation of folk dance. The features of modern ballet master practice in Ukraine, which combines the foundations of classical dance with folklore elements, are analyzed. Special attention is paid to the work of Pavlo Virsky and Radu Poklitaru as examples of successful integration of traditional and innovative approaches. The stylization of folk dance and the stage interpretation of literary works by Ukrainian authors are considered. Thus, classical dance in Ukraine is a form of cultural self-expression of the nation, where the choreographer-director plays a leading role in preserving, renewing and popularizing the artistic tradition, ensuring its viability in a changing cultural environment. Thanks to the harmonious combination of tradition and innovation, the choreographer is able not only to preserve cultural memory but also to actualize it, making it close and understandable to the modern viewer.

Key words: *classical dance, cultural code, choreographer-director, national choreography, artistic tradition, interpretation of folklore, stage embodiment, cultural identity, Ukrainian literature, choreographic practice, heritage, cultural transmission.*

Постановка проблеми. У ХХІ столітті хореографічна культура України зазнає суттєвих трансформацій, що зумовлені глибокими суспільними змінами. Водночас традиції, які слугують основою для оновлення народного танцювального мистецтва, не мають зникнути. Класичний танець, що історично сформувався як академічна форма сценічного руху, є не лише естетичним засобом виразності, але і складовою культурного коду нації. Він здатен репрезентувати цінності, архетипи та світоглядні моделі, притаманні певній етнокультурній спільноті. Збереження, фіксація, осмислення та передача цих традицій наступним

поколінням є важливим завданням хореографів. Саме вони є носіями культурної відповідальності, які здатні адаптувати традиційний танцювальний матеріал до нових сценічних форм, не змінюючи його сутність. Таким чином, актуальним постає наукове осмислення ролі хореографа-постановника як агента культурної трансмісії, який здатен не тільки зберігати художню спадщину, але і переосмислювати її.

Аналіз досліджень. Дослідження особливостей актуалізації класичного танцю в контексті українського сценічного мистецтва неможливе без урахування історико-етнографічної бази, на

основі якої формувалися постановчі принципи вітчизняної хореографії. Значний внесок у систематизацію та збереження танцювального фольклору здійснили такі дослідники, як А. Гуменюк (1963), В. Верховинець (1991) та К. Василенко (1997). Вони збирали та популяризували автентичні зразки народної хореографічної культури, що формувалась упродовж століть. Їхня діяльність стала джерелом натхнення для подальшого творчого осмислення народної традиції у сценічному просторі.

У XXI столітті інтерес до національної хореографії не зменшується, що засвідчує поява нових досліджень, присвячених осмисленню її еволюції, сценічної інтерпретації і збереження автентичності. Так, О. Таранцева (2020) проаналізувала передумови розвитку національної народно-сценічної хореографії. У свою чергу, О. Квечко (2021) з'ясувала, що основу сучасних хореографічних постановок становить народний танець, який постійно доповнюється різними компонентами. Синтез культурної спадщини та сучасних тенденцій, на думку авторки, сприяє актуалізації українських традицій у сьогоденні й стимулює розвиток національної хореографії. Значний науковий інтерес становить дослідження І. Гутник (2019), яка розглядала питання збереження національного мистецтва, зокрема хореографічного, акцентувавши увагу на актуальності такого підходу, як стилізація.

Досліджуючи сучасну хореографічну культуру, Л. Савчин (2022) зазначає, що нинішнє покоління митців хореографічного мистецтва, зберігаючи культурні традиції, які сформовані попередніми поколіннями, прагне до створення музично-танцювальної образності, наповненої філософськими узагальненнями й асоціативністю.

У новітній українській балетмейстерській практиці, як засвідчило дослідження Ю. Бентя та Ю. Щукіної (2023), особливу увагу приділяють хореографічним експериментам, де провідну роль відіграє пластичний наратив, а музика виконує підтримувальну функцію. Спостерігається активний пошук нових форм інтеграції руху та звуку в постановках, де відмовляються від традиційної танцювальної експресії на користь синтезу мистецьких засобів. Окрім цього чітко простежується домінування пластичної компоненти в сучасних музично-драматичних пошукових виставах.

Такі процеси вказують на загальну тенденцію до переосмислення виразного арсеналу хореографії. Як зазначає В. Лукашов (2019), це проявляється в прагненні до нових засобів виразності, розширенні жанрової палітри, а також у відході від

усталених класичних форм і шаблонів. Це, у свою чергу, створює сприятливе підґрунтя для розвитку інновацій в українській хореографії сучасності та відкриває можливості для самореалізації хореографів у нових, досі не поєднаних стилях. Змістовний аналіз, який провели К. Куртева, Т. Брацун та О. Іваницький (2025), охопив інтегративні процеси між українським танцювальним фольклором і сучасним балетом.

У цілому, аналіз наукових джерел засвідчує стійкий інтерес дослідників до проблеми збереження культурної спадщини в хореографічному мистецтві. Водночас недостатньо висвітленим залишається питання саме ролі хореографа-постановника як ключової фігури, що здійснює інтерпретацію національних традицій.

Мета статті – з'ясувати роль хореографа-постановника в збереженні та інтерпретації національних традицій засобами класичного танцю.

Виклад основного матеріалу. Повномасштабне вторгнення РФ на територію України актуалізувало увагу до мистецтва як стратегічно важливого ресурсу в інформаційно-ідеологічному протистоянні та складової культурної дипломатії. У цьому контексті виникла потреба глибшого аналізу здатності хореографічного мистецтва бути інструментом трансляції культурної пам'яті та національної ідентичності в українському суспільстві (Курдупова, Дегтяр, Самойло, 2025: 96). Проблема поєднання фольклорних традицій із сучасною танцювальною мовою та класичною виразністю знову набуває особливої актуальності в таких умовах. Йдеться не лише про використання фольклору як стилістичного елементу чи реакцію на мистецькі тенденції, а про його повернення до активного художнього життя як глибинної складової національної ідентичності. Синтез народної автентики й академічної хореографії нині постає не модою, а внутрішньою потребою сучасного українського сценічного мистецтва.

Розглядаючи особливості актуалізації класичного танцю у сучасній балетмейстерській практиці спершу слід зазначити, що він відіграє важливу роль, слугуючи фундаментом для розвитку танцівників і натхненням для нових творчих пошуків. Класичний танець не лише забезпечує технічну базу, але і впливає на формування сценічної культури та виразності. Окрім цього існує думка, що класичний танець має глибоку народну основу. Сучасна мова класичного танцю формувалася протягом століть, увібравши в себе риси народної хореографії різних культур, елементи придворної витонченості та пластичні образи

повсякденного життя. Ця форма танцю є результатом багаторічного художнього опрацювання, вдосконалення й осмислення фольклорних рухів, що зберігають зв'язок із джерелами народного мистецтва (Таранцева, 2020: 121). Класичний танець є самобутнім видом мистецтва, що безперервно розвивається, вбираючи в себе столітній досвід провідних балетних шкіл світу. Він поєднує в собі гармонію форм, технічну майстерність, витонченість побутових і жанрових образів, багатство емоційного вираження, граційність рухів, динаміку стрибків та зупинок. Класична хореографія формує як виконавця, так і естетичний смак глядача, виховуючи в них почуття прекрасного та моральні цінності. Її спадщина має виняткову цінність як втілення краси та гармонії, а також як основа, на якій базуються сучасні пошуки та новаторські підходи в хореографії (Реасоск, 2025).

Фольклорний танець, на відміну від класичного, репрезентує змодельовану художню реальність з яскраво вираженими регіональними ознаками. Це мова символів і знаків, зрозуміла передусім носіям певної етнічної культури. Його рухи вирізняються природністю, енергійністю та виразністю з характерними притопами, підскоками та плесканнями. Позиції у такому танці мають умовний характер, проте визнаються загальноприйнятими в межах традиції (Куртева, Браун, Іваницький, 2025: 69).

Як стає очевидним із вищесказаного, класичний та народний танець є досить різними за своєю природою видами хореографії. Однак питання їх

інтеграції сьогодні набуває особливої актуальності. У кризові періоди суспільство традиційно звертається до фольклору як до джерела внутрішньої стійкості, самовизначення й опори. У цьому контексті фольклор виконує роль своєрідного компаса, який допомагає зберігати культурну тяглість і відчуття приналежності. Інтеграція народного та класичного танцю сприяє збагаченню художньої мови сценічного мистецтва й укріпленню національної ідентичності. Адже в умовах глобалізації, попри домінування світових культурних трендів, люди прагнуть самоідентифікації за ознаками релігійної, етнічної, територіальної чи національної приналежності. Таким чином, синтез різних хореографічних традицій не обмежується естетичним явищем, а стає соціокультурним маркером сучасності.

У сучасних формах сценічного мистецтва розвивається тенденція переосмислення як народного, так і класичного танців, через нові засоби виразності (рис. 1).

Говорячи про художнє переосмислення народного танцю, варто розглянути таке поняття, як стилізація, яке сьогодні охоплює надання танцювальним формам ознак іншого, часто сценічного або авторського, стилю. У процесі створення народно-сценічних постановок хореографи здебільшого вдаються до творчих інтерпретацій, що дозволяє адаптувати традиційний руховий матеріал до вимог сценічного мистецтва. Яскравим прикладом авторської сценічної стилізації хоро-

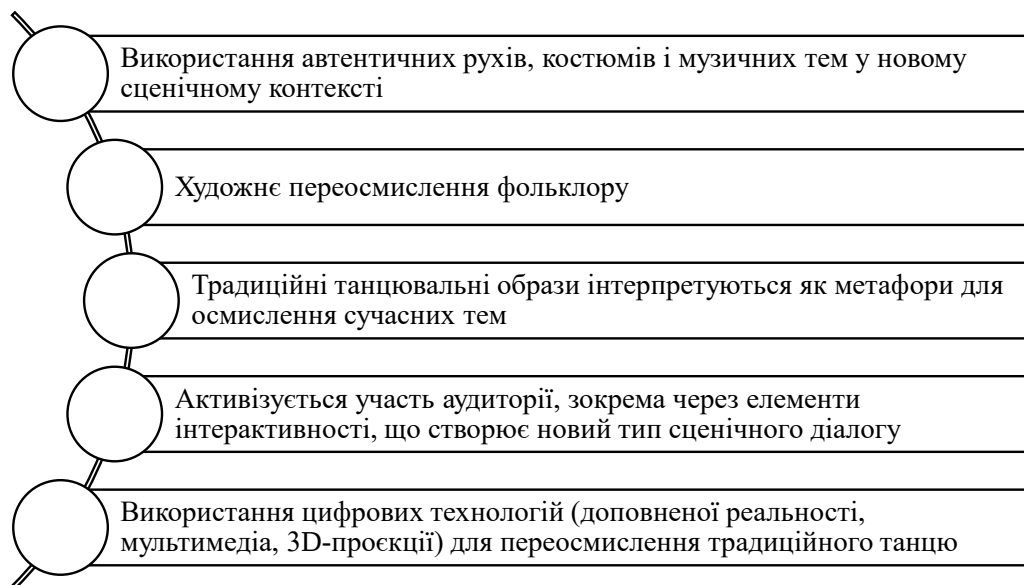

Рис. 1. Сучасні підходи до інтерпретації народної класичного танцю у сценічних постановках

Джерело: власна розробка авторів.

водного танцю на трудову тематику є хореографічна композиція «Рукодільниці», яка входить до репертуару Національного заслуженого академічного ансамблю танцю України імені Павла Вірського. Видатному хореографу та реформатору українського народно-сценічного танцю Павлу Вірському вдалося за допомогою художньо-поетичної мови танцю втілити складний і ритмічно організований процес ручного ткацтва (Гутник, 2023: 112). Композиція не тільки передає трудовий процес, а виводить його на рівень художнього узагальнення, поєднуючи традиційну символіку з виразними сценічними формами.

Вміле поєднання народного, класичного та сучасного танцю дає змогу хореографам створювати виразний, динамічний та емоційно насичений твір, який легко сприймається аудиторією будь-якого віку. Саме це зумовлює зростання інтересу до стилізованого танцю, як одного із найзмістовніших напрямів у хореографічному мистецтві. Як зазначає І. Гутник (2019: 360), майстерність хореографа, який стилізує народний танець, полягає у вмінні гармонійно поєднувати рухи сучасного танцю й акробатики з елементами, характерними для фольклору. Проте така стилізація набуває справжньої художньої цінності лише за умови глибокого опрацювання фольклорно-етнографічного матеріалу, знання принципів хореографічної композиції і наявності тонкого відчуття стилю. Для того, щоб фольклорний танець ефективно слугував основою для хореографічних постановок, балетмейстери повинні дотримуватись ключових принципів його творчої обробки, зокрема з урахуванням того, як він буде сприйнятий самим народом. Інакше існує ризик, що глядачі не зможуть прийняти виставу, оскільки вона не відповідатиме трансформаціям у колективній свідомості (Квечко, 2021: 46). Саме сукупність цих чинників дозволяє створити яскравий сценічний образ або викликати у глядача відчуття образу, що передає національний характер народу, його побут і специфіку світосприйняття.

Своєрідність підходів українських митців до поєднання класичного та фольклорного танців виявляється в унікальному напрямі, який практично відсутній у західній хореографічній теорії і практиці. Йдеться про рух до синтезу не шляхом переходу від класики до народного танцю, а, навпаки, через глибоке освоєння фольклорної танцювальної традиції із подальшим естетичним переосмисленням і художнім збагаченням її засобами класичної хореографії. Такий підхід передбачає не просто стилізацію народного танцю, а його повноцінну естетизацію, у процесі якої класичні

прийоми органічно інтегруються в національну танцювальну тканину. Безумовно, провідними постатями цього оригінального та національно виразного процесу є Михайло Соболев і його послідовник Павло Вірський, метою творчості яких стала театралізація та естетизація народних обрядів, звичаїв і традицій, наближення їх до художніх принципів академічного балету (Демченко, 2025: 277).

Унікальний мистецький підхід до переосмислення класичного танцю через призму української культури можна простежити у постановці «Лебедине озеро» Академічного театру «Київ Модерн-балет» хореографа Радуги Поклітару. Заслужений діяч мистецтв України, один із найяскравіших представників сучасної хореографії, Поклітару майстерно поєднує академічну балетну лексику з елементами сучасного танцю та народної пластики. Його інтерпретація «Лебединого озера» є прикладом глибокого культурного синтезу, де українські національні мотиви інтегруються у всесвітньо відому балетну структуру, надаючи їй нової естетичної якості та змістової глибини. Використання елементів народного танцю в класичній виставі дозволяє актуалізувати національні традиції та переосмислити класичні сюжети в контексті сучасного мистецького дискурсу (Тіщенко, Волчукова, Барабаш, 2024: 29).

Варто зауважити, що творча діяльність балетмейстера-хореографа неможлива без постійного пошуку нових ідей. Вибір тематики та її ідейне наповнення свідчать про професійну зрілість митця, його світогляд і громадянську позицію. Важливою складовою художньої взаємодії у процесі створення хореографічного твору, окремої сцени чи вистави є тісний зв'язок балетмейстера з літературним мистецтвом. Він повинен вміти знаходити образні, зокрема пластично-хореографічні, відповідники до літературного тексту або ж передати лише основний мотив твору, створюючи майже авторську інтерпретацію. Водночас, відійшовши від оригіналу, балетмейстер повинен розкрити зміст твору мовою танцю, сформулювати власну художню систему та умовність, здатну передати ідею автора – письменника чи поета.

Сьогодні саме хореографічні інтерпретації творів українських письменників надають балетним театрам країни особливої самобутності. Такі постановки слугують джерелом глибокого змістового, образного, стилістичного та лексичного наповнення репертуару українських балетних театрів. Серед українських авторів, чиї твори активно переосмислюються у хореографічному мистецтві варто відзначити Т. Шевченка, І. Франка, М. Ста-

рицького, О. Гончара та Л. Українку. Найчастіше для втілення в балетному театрі серед творів Лесі Українки обирають драму-феєрію «Лісова пісня». У хореографічних постановках цього твору балетмейстри поєднують елементи класичного балету з українським народним танцем, гармонійно впливаючи реалістичні та фантастичні образи. У всі часи ці постановки вирізняються поетичністю, романтичною атмосферою та яскравим виявленням характерів через танець. Понад півстоліття балет «Лісова пісня» не зникає зі сцени Національного академічного театру опери та балету України імені Тараса Шевченка. Як зазначав балетмейстер Вахтанг Вронський, художній світ Лесі Українки виявився органічно співзвучним природі балетного мистецтва, що зумовило його успішну сценічну інтерпретацію (Лісова пісня, 2025).

У цілому, в репертуарі українського балетного театру представлено низку постановок, створених на основі класичних творів національної літератури: «Лілея» Тараса Шевченка, «Каменярі» Івана Франка, «Тіні забутих предків» Михайла Коцюбинського та ін. (Сокіл, 2024: 83). Для сценічного втілення літературних сюжетів у балетному мистецтві характерним є застосування прийомів укрупнення образів головних персонажів, посилення сюжетної динаміки, концентрації на драматургічно значущих планах. У результаті балетні вистави, створені за літературними джерелами, не є дослівною пластичною адаптацією тексту, а виступають як самостійні художні твори з автономною образною мовою. Таким чином, саме завдяки творчому баченню хореографа-постановника, його здатності переосмислювати літературну спадщину через мову класичного танцю, національна традиція не лише зберігається, а також отримує нове життя в сучасному культурному контексті, виконуючи функцію потужного культурного коду, що об'єднує покоління. Окрім цього, класичний танець у такому контексті висту-

пає як механізм культурної трансмісії, адже через тілесну мову передаються архетипи й образи, що формують у глядача уявлення про національну ідентичність. Художня традиція при цьому не втрачає актуальності, а динамічно адаптується до нових реалій завдяки творчій інтерпретації хореографа.

Висновки. Загалом, балетмейстерська практика в Україні має глибоке історичне коріння, що бере початок із народної хореографії і поступово інтегрується в європейські класичні традиції. Українські хореографи-постановники, використовуючи інструменти класичного танцю, не лише зберігають, але й інтерпретують культурну спадщину, надаючи їй нових змістів. Приклади творчості Павла Вірського та Радю Поклітару є переконливим свідченням успішного поєднання класичних балетних принципів із фольклорною основою, що дозволяє створювати хореографічні постановки високого художнього рівня, наповнені глибоким змістом, національним колоритом і новаторськими сценічними формами. Така інтерпретація фольклору через стилізацію, символіку, ритмічну структуру та пластику рухів, дозволяє переосмислити національні мотиви в умовах сучасного сценічного простору. Важливим також є взаємозв'язок класичного танцю з українською літературою, де хореографічна мова слугує засобом сценічного втілення літературних образів, епічних наративів і фольклорних сюжетів.

Отже, класичний танець у творчості українських хореографів-постановників виконує як естетичну функцію, так і слугує засобом актуалізації національної пам'яті, традицій та духовних цінностей у сучасному мистецькому просторі.

Перспективним напрямком подальших досліджень вважаємо поглиблене вивчення творчих стратегій сучасних хореографів у процесі адаптації народної хореографічної спадщини до вимог сценічного мистецтва.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бентя Ю., Щукіна Ю. Старе і нове в сучасному українському балеті: вистави, тенденції, перспективи. *Збірник наукових праць «Сучасне мистецтво»*. 2023. № 19. С. 9–24. DOI: <https://doi.org/10.31500/2309-8813.19.2023.294873> (дата звернення: 04.08.2025).
2. Василенко К. Ю. Український танець: Підручник. Київ: ІПК ПК, 1997. 282 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi77/0057306.pdf> (дата звернення: 04.08.2025).
3. Верховинець В. М. Теорія українського народного танцю. Київ: Мистецтво, 1991. 480 с. URL: <https://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0000014380> (дата звернення: 04.08.2025).
4. Гуменюк А. І. Народне хореографічне мистецтво України : підручник. Київ: Видавництво Академії Наук Української РСР, 1963. 255 с.
5. Гутник І. М. Стилїзація у професійному народному хореографічному мистецтві сучасності. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2019. № 2. С. 356–360. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.2.2019.177729> (дата звернення: 04.08.2025).
6. Гутник І. Інтерпретації українських хороводів і хороводних танців у сучасному професійному народно-сценічному хореографічному мистецтві. *Вісник КНУКіМ*. 2023. № 48. С. 109–116. DOI: <https://doi.org/10.31866/2410-1176.48.2023.282470> (дата звернення: 04.08.2025).

7. Демченко Н. Створення нового хореографічного образу крізь призму контамінації народного та класичного танцю XIX ст. *Вісник Львівського університету*. 2025. № 26. С. 269–283. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/artstudies/article/view/13560> (дата звернення: 04.08.2025).
8. Квецько О. Автентичний танець як основне джерело створення хореографічної постановки. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2021. № 35. Т. 2. С. 43–49. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-2-7> (дата звернення: 04.08.2025).
9. Курдупова О., Дегтяр Л., Самойлова Е. Мистецтво танцю як транслятор культурної пам'яті в сучасній Україні. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. 2025. № 50. С. 94–100. DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.50.943> (дата звернення: 04.08.2025).
10. Куртева К., Брацун Т., Іваницький О. Український танцювальний фольклор та сучасний балет: культурологічне осмислення інтегративних процесів. *Українознавство*. 2025. № 2 (95). С. 51–60. URL: <http://journal.ndiu.org.ua/article/view/332916> (дата звернення: 04.08.2025).
11. Лісова пісня. *Національна опера України*. URL: <https://opera.com.ua/performance/lisova-pisnya> (дата звернення: 04.08.2025).
12. Лукашов В. О. Синтез мистецтв сценічної хореографії. *Молодий вчений*. 2019. № 10 (74). С. 74–78. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-10-74-17> (дата звернення: 04.08.2025).
13. Савчин Л. М. Хореографічна культура в системі культурологічних знань. *Вісник науки та освіти*. 2022. № 3. С. 143–154. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-3\(3\)-141-154](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-3(3)-141-154) (дата звернення: 04.08.2025).
14. Сокіл Л. М. Інтерпретація літературних творів у хореографічному мистецтві України XX – початку XXI століть. *Філософські обрії*. 2024. № 48. С. 81–92. DOI: <https://doi.org/10.33989/2075-1443.2024.48.308075> (дата звернення: 04.08.2025).
15. Таранцева О. О. Становлення та розвиток національної народно-сценічної хореографії. *Збірник наукових праць «Педагогічні науки»*. 2020. № 90. С. 119–123. DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2020-90-19> (дата звернення: 04.08.2025).
16. Тищенко О., Волчукова В., Барабаш О. Перформанс у хореографії: нові горизонти мистецтва руху. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи*. 2024. № 2 (33). С. 27–33. DOI: [https://doi.org/10.32405/2413-4139-2024-2\(33\)-27-33](https://doi.org/10.32405/2413-4139-2024-2(33)-27-33) (дата звернення: 04.08.2025).
17. Peacock C. Classical ballet: the progressive preservation of tradition. *Quest*. 2025. Vol. 9. Article 1. URL: <https://digitalcommons.collin.edu/quest/vol9/iss1/1/> (дата звернення: 04.08.2025).

REFERENCES

1. Bentia Yu., Shchukina Yu. (2023) Stare i nove v suchasnomu ukrainskomu baleti: vystavy, tendentsii, perspektyvy. [Old and new in modern Ukrainian ballet: performances, trends, prospects]. *Zbirnyk naukovykh prats "Suchasne mystetstvo"*. 19. 9–24. DOI: <https://doi.org/10.31500/2309-8813.19.2023.294873> [in Ukrainian].
2. Vasylenko K. Yu. (1997) *Ukrainskyi tanets*. [Ukrainian dance]. Kyiv: IPK PK. 282 p. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi77/0057306.pdf> [in Ukrainian].
3. Verkhovynets V. M. (1991) *Teoriia ukrainskoho narodnoho tantsiu*. [Theory of Ukrainian folk dance]. Kyiv: Mystetstvo. 480 p. URL: <https://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0000014380> [in Ukrainian].
4. Humeniuk A. I. (1963) *Narodne khoreohrafichne mystetstvo Ukrainy*. [Folk choreographic art of Ukraine]. Kyiv: Vydavnytstvo Akademii Nauk Ukrainkoi RSR. 255 p. [in Ukrainian].
5. Hutnyk I. M. (2019) *Stylizatsiia u profesiinomu narodnomu khoreohrafichnomu mystetstvi suchasnosti*. [Stylization in professional folk choreographic art of modern times]. *Visnyk Natsionalnoi akademii kerivnykh kadrov kultury i mystetstv*. 2. 356–360. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.2.2019.177729> [in Ukrainian].
6. Hutnyk I. (2023) *Interpretatsii ukrainskykh khorovodiv i khorovodnykh tantsiv u suchasnomu profesiinomu narodno-stsenichnomu khoreohrafichnomu mystetstvi*. [Interpretations of Ukrainian round dances and round dances in modern professional folk stage choreographic art]. *Visnyk KNUKiM*. 48. 109–116. DOI: <https://doi.org/10.31866/2410-1176.48.2023.282470> [in Ukrainian].
7. Demchenko N. (2025) *Stvorennia novoho khoreohrafichnoho obrazu kriz pryzmu kontaminatsii narodnoho ta klasychnoho tantsiu XIX st.* [Creation of a new choreographic image through the prism of contamination of folk and classical dance of the 19th century]. *Visnyk Lvivskoho universytetu*. 26. 269–283. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/artstudies/article/view/13560> [in Ukrainian].
8. Kvetsko O. (2021) *Avtentychnyi tanets yak osnovne dzherelo stvorennia khoreohrafichnoi postanovky*. [Authentic dance as the main source of creating a choreographic production]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*. 35(2). 43–49. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/35-2-7> [in Ukrainian].
9. Kurdupova O., Dehtiar L., Samoilova E. (2025) *Mystetstvo tantsiu yak transliator kulturnoi pam'iaty v suchasni Ukraini*. [The art of dance as a translator of cultural memory in modern Ukraine]. *Ukrainska kultura: mynule, suchasne, shliakhy rozvytku*. 50. 94–100. DOI: <https://doi.org/10.35619/ucpmk.50.943> [in Ukrainian].
10. Kurtieva K., Bratsun T., Ivanytskyi O. (2025) *Ukrainskyi tantsiuvalnyi folklor ta suchasnyi balet: kulturolohichne osmyslennia integratyvnykh protsesiv*. [Ukrainian dance folklore and modern ballet: culturological understanding of integrative processes]. *Ukrainoznavstvo*. 2(95). 51–60. URL: <http://journal.ndiu.org.ua/article/view/332916> [in Ukrainian].
11. *Natsionalna opera Ukrainy*. (2025) *Lisova pisnia*. [Forest Song]. URL: <https://opera.com.ua/performance/lisova-pisnya> [in Ukrainian].
12. Lukashov V. O. (2019) *Syntez mystetstv stsenichnoi khoreohrafii*. [Synthesis of the Arts of Stage Choreography]. *Molodyi vchenyi*. 10(74). 74–78. DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-10-74-17> [in Ukrainian].

13. Savchyn L. M. (2022) Khoreohrafichna kultura v systemi kulturolohichnykh znan. [Choreographic Culture in the System of Culturological Knowledge]. *Visnyk nauky ta osvity*. 3. 143–154. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-3\(3\)-141-154](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-3(3)-141-154) [in Ukrainian].
14. Sokil L. M. (2024) Interpretatsiia literaturnykh tvoriv u khoreohrafichnomu mystetstvi Ukrainy XX – pochatku XXI stolit. [Interpretation of literary works in the choreographic art of Ukraine of the 20th and early 21st centuries]. *Filosofski obrii*. 48. 81–92. DOI: <https://doi.org/10.33989/2075-1443.2024.48.308075> [in Ukrainian].
15. Tarantseva O. O. (2020). Stanovlennia ta rozvytok natsionalnoi narodno-stsenichnoi khoreohrafii. [Formation and development of national folk stage choreography]. *Zbirnyk naukovykh prats "Pedahohichni nauky"*. 90. 119–123. DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2020-90-19> [in Ukrainian].
16. Tishchenko O., Volchukova V., Barabash O. (2024). Performans u khoreohrafii: novi horyzonty mystetstva rukhu. [Performance in choreography: new horizons of the art of movement]. *Pedahohichni innovatsii: idei, realii, perspektyvy*. 2(33). 27–33. DOI: [https://doi.org/10.32405/2413-4139-2024-2\(33\)-27-33](https://doi.org/10.32405/2413-4139-2024-2(33)-27-33) [in Ukrainian].
17. Peacock C. (2025) Classical ballet: the progressive preservation of tradition. *Quest*. 9. Article 1. URL: <https://digitalcommons.collin.edu/quest/vol9/iss1/1/>

Дата першого надходження рукопису до видання: 11.08.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 26.09.2025

Дата публікації: 23.10.2025